

Schoolscan Nationaal Programma Onderwijs ISK

Nationaal Programma Onderwijs

Het Ministerie van OCW stelt de komende jaren extra middelen beschikbaar om de vertraging, versnelling en ontstane of verergerde problematiek bij leerlingen als gevolg van de coronacrisis aan te pakken. Met deze Schoolscan hebben we in kaart gebracht wat de impact van de coronacrisis op de ontwikkeling van leerlingen op onze ISK is geweest. Op basis hiervan kunnen wij nagaan welke behoeften zijn ontstaan en welke mogelijkheden wij zien om hieraan tegemoet te komen. Vervolgens zullen wij een Schoolprogramma opstellen met passende interventies die wij al dan niet in samenwerking met andere scholen en externe partners en ondersteuners willen inzetten.

Impact coronacrisis op de ontwikkeling van leerlingen

Cognitieve ontwikkeling

Het afstandsonderwijs heeft bij veel leerlingen in het begin tot problemen geleid. Veel leerlingen beschikten niet over een device of een goede wifi-verbinding. Wij hebben laptops uitgeleend en met behulp van het Ministerie van OCW leerlingen kunnen voorzien van mobiel internet. Daarnaast ontbrak in de thuissituatie vaak de juist hulp of ondersteuning, b.v. van ouders, waardoor leerlingen niet ten volle hebben kunnen profiteren van het afstandsonderwijs. Ook bleek het tijdens de langdurige lockdowns voor sommige leerlingen moeilijk om gemotiveerd te blijven voor het afstandsonderwijs.

Leerlingen hebben veel opdrachten zelfstandig moeten maken, terwijl een groot deel van hen nog moeite heeft met technisch en begrijpend lezen. Hierdoor zijn opdrachten vaak niet goed begrepen en is de lesstof onvoldoende verwerkt. Voor de docenten was dit op afstand niet altijd zichtbaar. Vooral leerlingen die moeite hebben met zelfstandig werken hebben achterstanden opgelopen. Normaal gesproken wordt er in de les veel samen geoefend en herhaald. Dit kon nu veel minder, waardoor lesstof en woordenschat minder zijn beklijfd.

Sommige groepen zijn minder ver in de methode gekomen dan gepland. Er is veel minder in groepjes gelezen. Docenten hebben de leerlingen minder goed kunnen observeren en daardoor niet altijd voldoende of juiste feedback of ondersteuning kunnen bieden.

Op school horen en spreken leerlingen veel Nederlands, ook buiten de lesstof om in gesprekken met medewerkers en met andere leerlingen. Dit is cruciaal voor het aanleren van b.v. woordvolgorde en uitspraak en het oefenen van de woordenschat. In de thuissituatie ontbrak deze mogelijkheid, waardoor leerlingen zich op dit gebied minder ontwikkeld hebben.

Tijdens de lockdowns heeft de RT stilgelegen en ook daarna was het door de maatregelen (leerlingen konden alleen in de eigen groep leskrijgen) niet mogelijk. Doordat er minder zicht op de (vorderingen van de) leerlingen was, zijn sommige leerlingen later aangemeld voor RT, waardoor achterstanden verder konden oplopen. Ook leerlingen die juist meer uitdaging aankunnen, hebben deze niet altijd gekregen.

Bij de andere vakken dan Nederlands zijn de leerlingen min of meer afhankelijk van de reeds opgedane kennis van het Nederlands. Bij wiskunde konden sommige leerlingen tijdens het afstandsonderwijs enkel met taallose sommen oefenen. Daardoor zijn achterstanden ontstaan met wiskundige begrippen en het maken van redactiesommen. Het is niet geheel duidelijk of er voldoende geautomatiseerd is bij leerlingen die nog op basisschoolniveau rekenen zijn.

Bij Engels kon minder aandacht worden besteed aan presentaties en literatuur. Beginners hebben achterstanden opgelopen en de gevorderde leerlingen zijn blijven steken.

Juist tijdens de lockdowns bleek hoe belangrijk het is dat leerlingen over goede ICT-vaardigheden beschikken. Helaas hebben veel ISK-leerlingen niet alleen geen beschikking over een device, maar ook heel weinig ervaring met ICT. Hoewel we het vak Digitale vaardigheden per schooljaar 20-21 aan onze lessentabel hebben toegevoegd, was het onder de coronamaatregelen (1,5 meter afstand houden) lastig om dit vak te verzorgen. Tijdens de lockdowns was dit vrijwel helemaal niet mogelijk. Het was tijdens de tweede lockdown wel te merken dat leerlingen gemakkelijker gebruik konden maken van hun schoolmail en Teams.

Bij beeldende vorming werden de mogelijkheden erg beperkt, ondanks het beschikbaar stellen van materialen voor thuis. Er is tweedimensionaal gewerkt op A4-formaat met potlood en waterverf. Veel ISK-leerlingen starten bij ons met zeer beperkte basisvaardigheden en kennis op het gebied van beeldende vorming. Veel van deze én verrijkende vaardigheden ontbreken nu nog steeds bij de leerlingen, zoals kennis van materiaal en techniek, het ervaren en voelen bij het werken met verschillende materialen en technieken, kennismaken met de verschillende functies en toepassingen van beeldend werken voor de leerling zélf en de maatschappelijke betekenis ervan, het tussentijds kijken en praten over elkaars werk en daarvan leren, het leren over je 'identiteit' door middel van zelfexpressie, het voeren van een reflecterend gesprek met de docent tijdens het werkproces, en tenslotte het stimuleren van het creatieve denkvermogen door tijdens het schetsen/ brainstormen op het juiste moment feedback te krijgen van de docent. De excursie naar het Rijksmuseum werd geschrapt en het geplande meerdaagse kunstproject kon niet doorgaan.

Bij burgerschap konden de verschillende excursies en gastlessen die normaal gesproken bij ieder thema georganiseerd worden niet doorgaan. Door ziekte van de docent, hebben veel klassen ook een lange periode geen of minder lessen burgerschap gehad. Het thema massamedia is daardoor niet aan bod gekomen.

Door de lockdown hebben nieuw aangemelde leerlingen soms meerdere weken moeten wachten voordat zij op de ISK konden beginnen. De leerlingen die tijdens de coronacrisis zijn gestart op de ISK hebben tijdens de verlengde intake niet voldoende kunnen profiteren van het onderwijs. Mogelijk hebben leerlingen vanuit de VI een lager uitstroomprofiel gekregen, doordat ze in hun eerste periode op de ISK niet voldoende hebben kunnen laten zien wat ze in huis hebben en ze de eerste basisvaardigheden in het Nederlands onvoldoende hebben kunnen ontwikkelen. Daarnaast hebben ze achterstanden opgelopen met betrekking tot de schoolregels, samenwerken, leren leren, omgaan met andere culturen en het werken in map of schrift.

Sommige leerlingen hebben door het afstandsonderwijs niet het vereiste niveau gehaald om te kunnen schakelen. Dit betreft met name leerlingen die naar het mbo worden geschakeld. Enkele leerlingen kunnen door de vertraging niet meer naar het VO en zullen naar het mbo moeten schakelen.

Praktijkvorming

Alleen klas 2A en klas 1B volgen praktijklessen. Deze hebben tijdens de lockdowns stilgelegen.

Sociaal-emotionele ontwikkeling en welbevinden

Normaal gesproken kunnen leerlingen met een moeilijke thuissituatie veel steun hebben aan (de structuur van) school, hun mentor en docenten en hun medeleerlingen. Nu dit wegviel kregen sommige leerlingen het echt moeilijk. Dit leidde in een aantal gevallen tot stress en depressiviteit. Waar dit door ons gezien werd, hebben we deze leerlingen tijdens de lockdown alsnog op school opgevangen.

De gezinnen die al kwetsbaar waren, hebben het vooral lastig gehad tijdens de coronaperiode. We hebben verschillende casussen van leerlingen waarbij het in de thuissituatie minder goed ging omdat de leerlingen meer thuis waren. We zien weinig nieuwe problematiek, maar de problematiek die er al was, is wel versterkt. Ook de leerlingen die ogenschijnlijk de periode goed zijn doorgekomen, komen nu toch met klachten van bijvoorbeeld depressiviteit, sombere gevoelens etc. naar ons toe.

Het verzuim was ook een groter probleem. De motivatie om uit bed te komen, was voor veel leerlingen erg moeilijk. Er was veel gebrek aan rust, regelmaat en duidelijkheid. In de thuissituatie was de begeleiding in de meeste gezinnen nihil. Veel leerlingen kregen hierdoor onvoldoende begeleiding. Leerlingen hadden ook onvoldoende ruimte om te studeren thuis. Veel rumoer van ouders, broertjes, zusjes etc. Ook de wifi-verbinding op het AZC was onvoldoende om de lessen goed te volgen. Veel leerlingen maakten 's nachts hun huiswerk op het AZC omdat de wifi-verbinding dan wel goed was. Hierdoor ontstond een verstoord dag- en nachtritme.

De leerlingen raakten tijdens beide lockdowns erg geïsoleerd en misten contact met (Nederlands sprekende) leeftijdsgenoten. De leerlingen hebben daardoor veel minder gelegenheid gehad voor het leggen en onderhouden van sociale contacten, in de klas, tijdens pauzes, na schooltijd en tijdens leuke projecten of activiteiten op school of met leerlingen of andere scholen. We hebben ook geen excursies kunnen organiseren, waardoor de leerlingen minder ervaringen met Nederland, Nederlanders en de Nederlandse cultuur hebben kunnen opdoen. De leerlingen geven aan dat ze dit alles erg gemist hebben. Er is nu heel veel behoefte bij de leerlingen om samen dingen te ondernemen. Uitjes, groepsactiviteiten, excursies, maar ook gewoon in de klas in duo's en in groepjes samenwerken en leuke activiteiten binnen de klas. Het leren was erg solistisch de afgelopen periode.

Veel ISK-leerlingen hebben een onvolledige schoolloopbaan en een tekort aan schoolse vaardigheden. Hier hebben de leerlingen tijdens de coronaperiode ook onvoldoende aan kunnen werken.

De mentoren hebben minder contact gehad met hun leerlingen en minder zicht gehad op hun welbevinden, waardoor leerlingen wellicht minder begeleiding met betrekking tot het schoolwerk en hun sociaal-emotionele ontwikkeling hebben ontvangen. Ook het ondersteuningsteam zag de leerlingen niet meer op school en miste daardoor soms ook signalen om vroegtijdig in te grijpen.

De coronaperiode heeft ook gevolgen gehad voor het bevorderen van een gezonde leefstijl bij de leerlingen. De leerlingen hebben tijdens de lockdowns geen LO-lessen gevolgd. Hierdoor is bij sommige leerlingen de conditie achteruit gegaan. Ook heeft de school minder aandacht kunnen besteden aan gastlessen, projecten en voorlichtingsdagen op het gebied van een gezonde leefstijl, seksualiteit en relaties, preventie van alcohol en drugs en hoe te handelen in het verkeer.

Stilstand/achteruitgang individuele leerlingen

klas	leerling	luisteren	lezen	schrijven	spreken	wiskunde	Engels	digi	overig
1B		x	x			x		x	
		x	x					x	
		x	x						
			x			x			
			x						
			x			x			
			x			x			
			x					x	
1D			x			x			
			x						
			x	x					
									extra uitdaging nodig
						x			
						x			
						x			
						x			
1E			x						
			x			x		x	
					x	x			
						x		x	
						x		x	
								x	
								x	
								x	
						x			
						x			
2A			x	x					
			x	x					
			x			x			
			x						

klas	leerling	luisteren	lezen	schrijven	spreken	wiskunde	Engels	digi	overig
						x			
2B						x	x lezen		
						x	x lezen, luisteren		
						x			achterstand bij burgerschap
			x			x			
		x				x			
						x			
						x			
						x			
						x			
						x			
2C			x	x		x			
			x	x		x			
			x	x		x			
						x			Engels
2D						x			
		x	x			x	x lezen		
						x			
			x				x luisteren		
			x	x	x				
			x	x	x		x luisteren		
			x		x				
VI									herhaling basisvaardigheden
		x			x				
					x				
		x	x		x				